

mæssige Lighed, naar denne Lighed blev noget begrænset. Men Forudsætningen for, at denne grundlovmæssige Lighed blev fastslaaet, var den, at man havde Enkeltmandskredse. Naar man har Enkeltmandskredse, betyder det noget, at der i Grundloven staar, at Valgkredsene med Hensyn til Indbyggertal skulle være omtrent lige store. Men hvad betyder denne Forskrift om, at Indbyggertallet omtrent skal være det samme, og at der skal være en vis Hensyntagen til Vælgertal og Befolkningstæthed, naar man ikke længere havde Enkeltmandskredse, men fik indført Flermandskredse, naar man lavede Flermandskredse, enten det var med Flertalsvalg eller med Forholdstalsvalg. Men selv om jeg gaar ud fra, at i hvert Fald den ærede Ordfører og hans Parti og Regeringen ikke ville gaa ind paa Forholdstalsvalg, saa kan der være Tale om Listevalg med Flertalsvalg, hvor man kan lade den ene Kreds vælge flere Repræsentanter end den anden, hvor man f. Eks. kan lade en vestjydsk Kreds vælge 7 Repræsentanter, medens en københavnsk kun kommer til at vælge 5, skønt de have væsentlig samme Indbyggertal. Den ærede Ordfører maa erkende, at Forudsætningen for Kompromisset virkelig er forsvunden, naar han selv og Flertallet tage et væsentligt Punkt af denne Overenskomst bort.

Den ærede Ordfører sagde, at dette Hensyn til Vælgertallet og Befolkningstætheden havde man altid taget lige siden den første Valglov af 1849. Sagen er den, hvad der er nærmere udførligt udredt i tidligere Betænkninger og under tidligere Forhandlinger, at man ved den første Valglov af 1849 ærligt tilstræbte at gøre Valgkredsene omtrent lige store, hvad ogsaa gennemsnitligt blev Tilfældet, men at der blev nogle Afvigelser, nogle Undtagelser, som allesammen kunne motiveres, hvis man gennemgaar dem, enten ved særlige geografiske Forhold eller ved andre Forhold, der gøre en stærkere Afvigelse fra Gennemsnittet naturlig. For Skernkredsens Vedkommende tror jeg nok, at det var saadan, at den blev lavet i sidste Øjeblik, og det er de særlige Forhold, som gøre, at den afveg saa meget fra Gennemsnittet. Men man tilstræbte at faa omtrent lige mange Indbyggere. Der er tidligere taget et vist Hensyn til Befolkningens Tæthed, det erkendte jeg i 1905—06, det erkender jeg endnu. Men jeg hævder, at der nu ikke længere er Grund til at gøre det, thi det eneste berettigede Motiv var, at man ikke havde Kommuneafstemning, men efter at

man nu fra alle Sider er enedes om Kommuneafstemning, er der ikke fjerneste Grund til længere at tage dette Hensyn til Befolkningstætheden.

Et Hensyn til Vælgertallet er der heller ingen særlig Grund til at tage. Efter at Udviklingen paa Land og i By har udjævnet dette Forhold, saaledes at Vælgerprocenten i det væsentlige er ens i By og paa Land, naas der heller ikke noget derved. De Herrer kunne sætte dette Hensyn til Vælgertallet ind i Grundloven, men naar det saa skal gennemføres i Valgloven, betyder det praktisk intet . . . (Afbrydelse af R. Andersen) . . . Nej. Ja, København faar en Fordel fremfor Lolland-Falsters Landkredse. Jeg ved ikke, om det ærede Medlem fra Skelskør (R. Andersen) regner det for en Fordel, set fra hans agrariske Standpunkt, at Københavnerne faa forholdsvis flere Repræsentanter end f. Eks. Landdistrikterne paa Lolland-Falster og i flere af Landdistrikterne i Jylland. I det hele og store er det en meget ubetydelig Forskel, nemlig en Forskel af mellem 16 og 17 pCt., men det er en Forskel, der udviskes for hvert Valg, saaledes at der i Løbet af en 2—3 Aar, i Løbet af en forholdsvis nærmere Fremtid slet ingen Forskel vil blive paa Vælgerprocenten. Det ærede Medlem fra Skelskør kan tage Statistiske Meddelelser angaaende Valgene, og der vil han finde, at saaledes er det.

Jeg vil fremdeles hævde, at naar Venstre løser sig fra Kompromis'et af 1905—06 ere vi fuldkommen moralsk berettigede, ja vi ere nødsagede til at løse os derfra, fordi den afgørende Forudsætning er falden bort.

Rode: Jeg lyttede med megen Opmærksomhed til den ærede Ordførers og den højtærede Konseilspræsidents Udtalelser for derigennem at søge Oplysninger om, hvad Grunden er til, at Regeringspartiet ikke vil fastholde Grundlovsbestemmelsen om Folketingsvalg i Enmandskredse: „een blandt dem, der have stillet sig til Valg“, men der blev jo ikke givet en eneste Begrundelse for, at man nu vil gaa bort fra denne gamle Grundlovsbestemmelse. Det blev af den højtærede Konseilspræsident og den ærede Ordfører anført, at der ingen Fare var ved at gaa bort fra den, men den Omstændighed, at der muligvis ikke var nogen øjeblikkelig eller overhovedet nogen Fare ved at fjerne en Grundlovsbestemmelse, kan dog ikke begrunde, at man stryger den, thi